

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 124g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a textului „sau poate ajunge în această stare în urma distribuirii acestuia” conținut în articolul 40 alin. (2) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată

CHIȘINĂU

3 octombrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlii Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlii Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlii Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlii Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 1 iulie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 3 octombrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „sau poate ajunge în această stare în urma distribuirii acestuia” conținută în articolul 40 alin. (2) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată, ridicată de către dl avocat Valeriu Bârcă, în dosarul nr. 2ra-495/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 1 iulie 2019 de către Colegiul civil, comercial și contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 2 ianuarie 2017, dna Marcela Roman a înaintat o acțiune împotriva S.C. „Poduri Prim” S.R.L., privind încasarea datoriei la achitarea părții din profitul net, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului efectiv cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum și a cheltuielilor de judecată.

4. În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că la adunarea generală a asociaților S.C. „Poduri Prim” S.R.L. din 11 decembrie 2012 s-a decis să se achite dividende asociatului Marcela Roman în mărime de 1600000 lei pe parcursul anului 2013, cu achitarea integrală până la 31 decembrie 2013.

5. Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 19 februarie 2018, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

6. Prin decizia din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de dna Marcela Roman și s-a menținut hotărârea instanței de fond.

7. Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către dna Marcela Roman, reprezentată de dl avocat Valeriu Bârcă, a fost declarat admisibil.

8. Pe 19 martie 2019, dl avocat Valeriu Bârcă a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „sau poate ajunge în această stare în urma distribuirii acestuia” conținut în articolul 40 alin. (2) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată.

9. Prin încheierea din 12 iunie 2019, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...]”.

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată sunt următoarele:

[...]”.

Articolul 40

Limitarea distribuirii sau plății profitului net

(1) Societatea nu este în drept să adopte hotărâre privind distribuirea profitului net între asociați:

a) până la vărsarea integrală a aporturilor;

b) dacă, în urma distribuirii profitului net, valoarea activelor nete ale societății va deveni mai mică decât suma capitalului social și capitalului de rezervă.

(2) Societatea nu este în drept să plătească asociaților profitul net a cărui distribuire s-a hotărât la adunarea generală a asociaților dacă, la momentul achitării, societatea este în stare de insolvabilitate sau poate ajunge în această stare în urma distribuirii acestuia.

(3) În cazul încetării circumstanțelor menționate la alin.(1) și (2), societatea este obligată să plătească asociaților profitul net a cărui distribuire s-a hotărât la adunarea generală a asociaților.

(4) Profitul net plătit contrar reglementărilor stabilite la alin.(1) și (2) se restituie societății.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției susține că textul contestat nu asigură condițiile de calitate a legii și generează o situație de îngrădire arbitrară a exercițiului dreptului de proprietate.

13. De asemenea, autorul consideră că i se încalcă dreptul de proprietate, deoarece acesta deține o speranță legitimă de a obține un avantaj patrimonial, și anume de a beneficia de dividendele profitului net al societății distribuite conform procesului-verbal al adunării fondatorilor.

14. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 9, 23 alin. (2), 46 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii privind societățile cu răspundere limitată, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Valeriu Bârcă, în dosarul nr. 2ra-495/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „sau poate ajunge în această stare în urma distribuirii acestuia” conținut în articolul 40 alin. (2) din Legea privind societățile cu răspundere limitată.

19. Autorul sesizării consideră că textul legal contestat nu întrunește condițiile de claritate a legii și constituie un obstacol în exercitarea dreptului de proprietate.

20. Curtea reține că este de competența constituțională a legislatorului de a reglementa prin lege organică regimul juridic al proprietății (articolele 66 lit. a) și 72 alin. (3) lit. i)), de a impune titularilor dreptului de proprietate respectarea anumitor sarcini (articolul 46 alin. (5)), de a asigura libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale și crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție (articolul 126 alin. (2) lit. b)) și de a garanta realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății (articolul 127 alin.(2)).

21. În acord cu dispozițiile constituționale menționate, legislatorul a adoptat Legea cu privire la societatea cu răspundere limitată care permite persoanelor fizice și juridice să se asocieze în societăți comerciale cu răspundere limitată pentru a desfășura activitatea de întreprinzător, pentru a obține și împărți între ei profitul.

22. Curtea menționează că Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată este actul normativ menit să asigure, *inter alia*, reglementarea statutului societății cu răspundere limitată, a relațiilor dintre societate și asociații săi și în contextul căreia trebuie determinată claritatea și previzibilitatea expresiei contestate.

23. Conținutul acestei legi evidențiază grija deosebită a legislatorului față de modul de formare și menținere a capitalului societății cu răspundere limitată ca

participant independent la circuitul civil. În acest sens, articolul 21 stabilește că capitalul social „reprezintă valoarea minimă a activelor, exprimată în lei, pe care trebuie să le dețină societatea”. Potrivit articolului 40 alin. (1) lit. b), pentru a menține activele în limitele valorii capitalului social declarat se interzice distribuirea profitului între asociați dacă, în urma distribuirii profitului net, valoarea activelor nete devin mai mici decât suma capitalului social și a capitalului de rezervă. Același scop îl urmărește și obligația din articolul 35 alin. (1), potrivit căreia în caz de reducere a activelor sub mărimea capitalului ei social, societatea trebuie să-și reducă capitalul social până la valoarea activelor pe care le deține, dacă, desigur, asociații nu acoperă pierderile survenite. Respectiv, în aceeași logică se încadrează și interdicția de repartizare a profitului sau de achitare a dividendelor prevăzută la articolul 40 alin.(2) dacă ca efect al acestor acțiuni societatea este sau urmează să devină insolubilă.

24. Claritatea și previzibilitatea normei contestate urmează a fi determinată în coroborare cu normele Legii cu privire la societățile cu răspundere limitată, dar și cu alte legi care se referă la protecția intereselor participanților la circuitul civil, previn repartizarea arbitrară a activelor între asociați și o eventuală insolvabilitate a societății comerciale.

25. Curtea reține că norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să-i permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțe, consecințele acestei conduite (DCC nr. 142 din 22 noiembrie 2018, § 24).

26. În contextul menționat, Curtea consideră că norma contestată este conformă cu articolul 23 din Constituție, îndeplinește exigența previzibilității, stabilește cu suficientă claritate întinderea drepturilor și obligațiilor destinatarilor și, ținând cont de scopul legitim urmărit, oferă o protecție adecvată împotriva arbitrarului.

27. De asemenea, autorul susține că prevederea contestată îi încalcă și dreptul de proprietate, deoarece acesta are o speranță legitimă de a primi o parte din profitul net al societății comerciale al cărei asociat este. Autorul menționează că „speranța legitimă” de a obține un avantaj patrimonial constituie un bun în sensul Convenției Europene și pretinde protecția prevăzută de dispoziția articolului 46 alin. (1) din Constituție.

28. Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată instituie reguli speciale de exercitare a drepturilor și obligațiilor de către persoanele asociate în raport cu societatea pe care au fondat-o, dar stabilește și drepturi și obligații distincte ale societății comerciale înseși, privită ca subiect al raporturilor juridice. Societatea cu răspundere limitată participă de sine-stătător la circuitul civil și poartă răspundere pentru obligațiile asumate cu întregul patrimoniu. Pentru a realiza independența patrimonială a societății în raport cu asociații săi și pentru a garanta securitatea raporturilor juridice la care participă, legislatorul a interzis ca societățile să plătească dividende asociaților lor dacă, ca urmare a acestei plăți societatea devine insolubilă. Prin urmare, textul legal contestat nu afectează dreptul de proprietate al asociatului asupra părții lui sociale și nici asupra dividendelor repartizate, ci stabilește doar condițiile de exercitare a acestui drept.

29. Totodată, Curtea observă că legislatorul a prevăzut la alin. (3) al articolului 40 al Legii privind societățile cu răspundere limitată că, în cazul

încetării circumstanțelor menționate la alin. (1) și (2), societatea este obligată să plătească asociaților profitul net a cărui distribuire s-a hotărât la adunarea generală a asociaților. Prin urmare, echilibrul dintre interesele societății, pe de o parte, și cele ale asociaților, pe de altă parte, a fost asigurat prin lege. Scopul urmărit prin suspendarea plății dividendelor profitului net al societății până la înlăturarea circumstanțelor prevăzute de lege reprezintă o modalitate de asigurare a continuității activității societății comerciale.

30. Astfel, normele contestate ale Legii privind societățile cu răspundere limitată nu constituie o ingerință disproporționată în raport cu scopul urmărit în exercitarea dreptului de proprietate.

31. În baza celor menționate *supra*, Curtea consideră că sesizarea este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „sau poate ajunge în această stare în urma distribuirii acestuia” conținută în articolul 40 alin. (2) din Legea nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată, ridicată de către dl Valeriu Bârcă, în dosarul nr. 2ra-495/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

Chișinău, 3 octombrie 2019

DCC nr. 101

Dosarul 124g/2019